

Verksamhetsrapport 2025

Samverkansforum Äldre

Verksamhetsrapport 2025
Samverkansforum Äldre
Maria Hälleberg Nyman

Innehåll

Organisation och uppdrag	3
Syfte och mål	4
Aktiviteter 2025	5
Kommunalt finansierade doktorander	6
Akademiskt vård och omsorgsboende	8
Publikationer	9
Reflektioner	10

Organisation och uppdrag

Samverkansforum Äldre är benämningen på en långsiktig samverkan mellan Örebro läns tolv kommuner, Örebro universitet och Region Örebro län.

Ordförandeskap och koordinatorfunktion är knutet till område FoU inom Region Örebro län. Tjänstetrymmet för koordinatorfunktionen är 100 %, men är idag tillsatt med 40 % (två koordinatörer á 30 + 10 %) samt 20 % administratör.

Arbetet leds av en styrgrupp bestående av 10 medlemmar på högre chefs-/ledningsnivå samt av en operativ ledningsgrupp bestående av 11 medlemmar i mer verksamhetsnära funktion. Båda grupperingarna har representation från de tre parterna (region, universitet och länets kommuner).

Två akademiska vård- och omsorgboenden (särskilda boenden för äldre) finns kopplade till Samverkansforum Äldre: Trädgårdarna i Örebro kommun och Akvarellen i Kumla kommun.

Styrgruppen som består av personer i befattningar med beslutsmandat och leds av Områdeschef FoU (eller av denne utsedd) och inkluderar från Region Örebro län även: Områdeschef Vårld och Folkhälsa, Områdeschef Nära Vård (eller av dessa utsedda ersättare), Forskningsledare Äldre UFC (tillika ordförande i operativ ledningsgrupp), Medicinsk rådgivare chefsgrupp social vård samt vård och omsorg samt Enhetschef Utvecklingsenheten HS-förvaltningen. Länets kommuner representeras av: Två socialchefer representerande kommuner med akademiska vård- och omsorgsboenden samt en socialchef, utsedd av socialchefsnätverket i länet och representerande övriga kommuner. Örebro universitet representeras av: Dekaner för fakulteten för medicin och hälsa respektive fakulteten för humaniora och socialvetenskap (eller av dessa utsedda).

Den operativa ledningsgruppen leds av Forskningsledare Äldre (UFC) och inkluderar från Region Örebro län även: En representant utsedd av OC Vårld och Folkhälsa, en representant utsedd av OC Nära Vård, Forskningsledare Nära Vård (UFC) samt Geriatrisk kompetens.

Länets kommuner representeras av: En representant från vardera akademiskt vård- och omsorgsboende i Örebro och Kumla, två representanter (chefs nivå) från kommunal vård och omsorg i kommuner utan akademiskt vård- och omsorgsboende, förankrat i socialchefsnätverket.

Örebro universitet representeras av: Prefekter för institutionen för hälsovetenskaper respektive institutionen för beteende-, social- och rättsvetenskap (eller av dessa utsedda).

Under verksamhetsåret 2025 har fyra styrgruppsmöten och sex ledningsgruppsmöten genomförts.

Syfte och mål

Uppdraget utgår från den senast antagna överenskommelsen (giltig from 2023-07-01) och handlingsplanen inkluderande planerade aktiviteter för perioden 2024–2026 (fastställd 2023-10-27). Syftet med Samverkansforum Äldre är att utgöra en länk mellan Region Örebro län, Örebro universitet samt den kommunala vården och omsorgen för äldre och därigenom bidra till goda förutsättningar för vetenskaplig utveckling liksom till tvärprofessionell forskning i samverkan mellan parterna och med äldre personers delaktighet. Samverkansforum Äldre verkar genom att

- initiera till forskning och forskningssamverkan mellan parterna
- bidra med metodkunskap gällande implementering
- identifiera forskningspotential i utvecklingsarbeten
- erbjuda kunskapshöjande inslag

Målbild

- Vetenskapliga frågeställningar med relevans för berörda parter och verksamheter identifieras och leder till forskningsprojekt i samverkan
- Utvecklingen inom den kommunala vården och omsorgen för äldre främjas genom stöd och samverkan i implementeringsprojekt
- För ökad relevans och genomslag tillvaratas de äldres och anhörigas röst, tex genom samverkan i forsknings- och implementeringsprojekt
- Medarbetares breda kunskap och erfarenhet uppmärksammas och tillvaratas i vetenskapliga aktiviteter vilket ger ökad kompetens och en tydligare evidensbas.

Ovanstående syften har fått styra strukturen i handlingsplanen och följs även i nedanstående rapportering. Aktiviteter kopplade till syftena har diskuterats, planerats och rapporterats vid ledningsgruppens respektive styrgruppens möten. Som en övergripande aktivitet enligt handlingsplanen ingår även att göra strukturen och dess funktion känd inom berörda verksamheter genom informationsspridning i olika fora.

Aktiviteter 2025

Informationsspridning om Samverkansforum Äldres uppdrag och funktion

Under år 2025 har information om Samverkansforum Äldre givits i olika form och fora:

- Vid forskningscaféer – ett vid Regional utveckling samt ett i Lekebergs kommun. Forskningscaféerna har letts av Forskningsledare Äldre och Nära vård samt vid ett tillfälle tillsammans med representant från HV.
- Nationell nätverksträff för akademiska boenden/noder
- P4 Örebro - information om forskningsprojekt med fokus på äldre och benskörhet.
- RSS nätverksträff
- För politiker och socialchefer i Värmlands kommuner
- Medlemmarna i styrgrupp och operativ ledningsgrupp rapporterar och för dialog löpande inom sina egna organisationer och andra nätverk.

Initiera forskning och forskningssamverkan mellan parterna:

- Forskningsledare Äldre och Nära Vård har haft möten med flera forskningsintresserade medarbetare i kommunerna samt med forskare vid Örebro universitet för att diskutera eventuella forskningsprojekt inom forskningsområdena Äldres hälsa och Nära vård.
- Andreas Nilsson, Örebro universitet har beviljats medel från Familjen Kamprads stiftelse för projektet ”Förbättrad livskvalitet hos äldre från socioekonomiskt sårbara områden – en samskapad modell för främjande av fysisk aktivitet”. Forskningsledare Äldre medverkar i projektet.

Bidra med metodkunskap gällande implementering:

- Forskningsledare Äldre och Nära vård har gett implementeringsstöd inför införandet av den nya överenskommelsen för hälso- och sjukvård i hemmet, digitalt samt för en mindre grupp från Örebro kommun.
- Forskningsledarna för Nära vård samt Äldre bedriver aktivt implementeringsforskning.

Erbjuda kunskapshöjande inslag:

- Forskningsledare Äldre och Nära vård har gett stöd till medarbetare i kommunal verksamhet kring frågor om skrivande av examensarbeten och forskningsprojekt.
- Ett antal av seminarierna i Seminarserie Nära vård ges med fokus på forskning- och utvecklingsarbete inriktade mot äldre. Ledamöter i ledningsgruppen ansvarar för spridning av seminarierna i sina respektive verksamheter.

Kommunalt finansierade doktorander

Under året har de kommunalt finansierade doktoranderna arbetat vidare med sina doktorandprojekt:

Lena Strålman, arbetsterapeut i Örebro kommun med projektet Reablement på särskilt boende.

- Under året har det varit mycket fokus på datainsamling och fortsatt rekrytering av boenden som ska ingå i datainsamlingen
- Har läst kurs i kvalitativ innehållsanalys.
- Har fått ett abstract accepterat för muntlig presentation, light talk på WFOT (världskongressen i arbetsterapi, Bangkok 2026).
- Har varit medförfattare på studieprotokoll som publicerades under 2025 (se nedan).
- Har submitterat manus till delstudie I.
- Har halvtidsseminarium inbokat till 19 mars 2026 och skriver på halvtidskappan.

Alexandra Björck, arbetsterapeut på Akvarellens Vobo, Kumla med projektet Samband mellan kognitiv nedsättning, livskvalité och aktivitet och hur rörelsebaserad interaktiv teknik kan inverka på dessa faktorer.

- Detta år har främst riktats mot datainsamling och allt vad det innebär
- Har läst två kurser; Gerontology- Multidisciplinary and Integrative Perspectives on Aging och metodkursen Kvalitativ innehållsanalys.
- Delstudie 2: Håller på att extrahera data för sin systematiska litteraturoversikt,
- Delstudie 3: Har genomfört RCT-studie för 60 deltagare med före/eftermätningar.
- Delstudie 4: Har genomfört 20 intervjuer med baspersonal
- Har halvtidsseminarium inbokat till 29 april 2026 och skriver på halvtidskappan.

Camilla Börjesson, specialistsjuksköterska i palliativ vård, Örebro kommun med projektet Möjligheter till delaktighet vid besked om obotlig sjukdom och behov av palliativ vård inför livets slutskede för personer med intellektuell funktionsnedsättning, deras närstående och vårdpersonal.

- Deltagit i ett nystartat doktorandnätverk inom palliativ vård.
- Har under året deltagit i forskarskolan SINICs seminarier.
- Har under året deltagit i båda utvecklingsdagarna för funktionsnedsättning och samhälle som sker i samverkan mellan Örebro Universitet, Jönköping University och Linköpings universitet en gång per termin. I maj 2025 hölls dagen i Örebro och i september fick vi ha förmånen att åka till Jönköping.

- Har läst två kurser: Intersectional perspective on disability 7.5 hp Örebro Universitet och Conducting research with people with disability 5 hp Jönköpings universitet.
- Delstudie 1: Analys och manusskrivande.
- Delsutdie 2: Förberedelser och datainsamling.

Tiina Luukkanen, specialistsjuksköterska inom vård av äldre, Kumla kommun med projektet Kliniskt resonemang och beslutsfattande i hemsjukvården för en kunskapsbaserad utbildning och omvårdnad.

- Projektet inleddes med en omfattande men givande systematisk litteraturstudie. Eftersom projektet berör etiska frågor har gruppen lagt tid på rådgivning kring intrång i hem vid datainsamling i hemsjukvård, hantering av observationer och att inte agera i klinisk roll. Dessa frågor behandlades i etikansökan, som nu är godkänd.
- Delstudie I: analys och manusskrivande.
- Delstudie II och III: Etikgodkännanden erhöles i mars. Tre piloter inom studie III har genomförts, och data transkriberas inför analys. I piloterna testades läraaktiviteter genom simulering för att främja interprofessionellt samarbete inom hemsjukvård. Både studenter och vårdpersonal deltog.
- Posterpresentation på KU-25 (Klinisk Utbildning), nationell klinisk konferens,
- Läst kursen General Scientific Methods in Medical Science samt en kurs i simuleringspedagogik som relaterar till aktiv lärandemetodik som tillämpas i studie III och IV.
- Utöver detta varit aktiv i den nationella forskarskolan i medicinsk pedagogik där metodfrågor och frågor kring kunskapsbildning och nyttiggörande diskuteras.

Under 2025 har det varit två utlysningssomgångar där de fyra kommunalt finansierade doktoranderna kunnat söka projektmedel ur det så kallade basanslaget för omkostnader inom ramen för sina projekt och forskarutbildning.

Akademiskt vård-och omsorgsboende

Under forumets paraply finns även de två akademiska vård- och omsorgsboendena Trädgårdarna i Örebro och Akvarellen i Kumla. Koordinator för Samverkansforum Äldre deltar i möten vid Akvarellen.

Trädgårdarna i Örebro har medverkat i projektet ”Att tänka nytt om miljöer i demensboenden - bana väg för en jämlik vård (REDem)” som riktar sig mot utlandsfödda personer med demenssjukdom

Akvarellen i Kumla har medverkat i Alexandra Björcks projekt interaktiv cykling för personer med demenssjukdom.

- Kumla kommun och Akvarellen har under år 2024 jobbat med stjärnmärkning av demensboenden där specialistundersköterskor med inriktning mot demens utbildats till stjärninstruktörer.

Det nationella nätverket för Akademiska vård- och omsorgsboenden omfattar i nuläget totalt 10 boenden (fem i Stockholm, ett i Eskilstuna, ett i Sala, ett i Göteborg, ett i Örebro och ett i Kumla). Syftet med nätverket är att lära av varandras erfarenheter och att utveckla konceptet. Samverkansforum Äldres koordinatörer deltar i nätverksträffarna och kan därmed lyfta det för oss unika att även regionen är en part kring de akademiska vård- och omsorgsboendena utöver universitetet. Nätverket har regelbundna möten med växlande värdskap och i maj 2025 stod Marie Cederschiöld högskola i Stockholm som värd för den nationella nätverksträffen för Akademiska vård- och omsorgsboenden. Nätverksträffens huvudteman var ”*Vision för akademiska noder*”.

Publikationer

- Philipson A, Lindvall MA, Pettersson C, Strålman L, Holmqvist KL. Reablement in Residential Aged Care (Re-RAC): study protocol for a multi-center pragmatic randomized controlled open-label trial. *Trials*. 2025 Aug 18;26(1):294. doi: 10.1186/s13063-025-08999-0. PMID: 40826363; PMCID: PMC12363129.

Reflektioner

Organisationen och ledningsstrukturen

Det har under 2025 varit omsättning av ledamöter i så väl styrgrupp som ledningsgrupp. Dels beroende på personalförändringar, dels relaterat till organisationsförändringar. Även detta år har representanter från framförallt vissa delar av den kommunala verksamheten haft svårt att prioritera deltagande i möten för styrgrupp och operativ ledningsgrupp. Vilket har haft en hämmande inverkan på samverkan mellan parterna. För att öka den kommunala representationen i operativa ledningsgruppen har Linda Carlsson, Verksamhetschef för kvalitet och utveckling i Örebro kommun adjungerats till operativa ledningsgruppens möten.

Kommunalt finansierade doktorander

Genom den reviderade och förenklade processen för ansökan om förlängd tid och projektmedel för de fyra antagna doktoranderna, inklusive ett årshjul finns förhoppning om att rutinen kommer att löpa på och att den administrativa bördan minskar. Samtliga doktorander fortsätter sina forskarstudier enligt plan men det finns i det ekonomiskt trängda nuläget inte möjlighet att anta fler doktorander med kommunal finansiering. Det är därför extra angeläget att söka externa medel för projekt med relevans inom kommunal vård och omsorg.

Forskningscafé

Under 2025 har de genomförda forskningscaféerna varit uppskattade och man har efterfrågat ytterligare forskningscaféer och fortsatt dialog. Totalt sedan 2024 har fyra kommuner haft minst ett forskningscafé men även andra kommuner har bjudits in att delta vid caféerna. Genom forskningscaféerna i samverkan med Regional utveckling har flera kommuner nåtts.

Rapporten är sammanställd av koordinator Maria Hälleberg Nyman

Fastställd vid styrgruppsmöte 2026-02-13.